

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, féltre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel

TARTALOM.

Hivatalos rész.

Az állatbiztosítási törvényjavaslat tervezetek. II. Kis Emil.
Egy fontos lépés az erdélyi fajta szarvasmarha tenyésztése érdekében. Incze Manó.

A magyar, az aylesbury, a rouéni és a peking kacsa. Grubicy Géza.

Felhívás a gazdaközönséghez!

Kormányintézkedés.

A m. kir. állami méntelepek állományába tartozó ménék.

Irodalom.

Mauthner Ödön 1894. évi főárjegyzéke.

Vegyesek.

Gyászhir. — Erdélyrészi lovaregylet. — Kötelező védekezés a peronospora ellen. — Lókiállítás Bécsben. — A cselédváltozások. — Baromfi-szállítványok vasuti szállítási díjkezdménye. — Londoni főkonzulunk gazd. jelentése. — Borászati kiállítás Millanóban 1894-ben. — Mezőgazdasági hitelbank Bulgáriában. — Gazdak figyelmébe. — Szarvasmarhák eladásának és vásárlásának közvetítése.

Fiaczi értesítő.

Hirdetések.

Hivatalos rész.

Meghívás közgyűlésre.

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya 1893. december hó 17-ére összehívott évi rendes közgyűlését, minthogy a részjegyek az alapszabályszerinti arányban képviselve nem voltak, meg nem tarthatván, ennek újabb idejéről 1894-évi február hó 10-én (szombaton) délelőtt 10 óra tüzetik ki, a gazdasági egyesület helyiségébe (belközép utca 11. sz., emelet), melybe a szakosztály t. részjegy birtokosai azzal hivatnak meg, hogy a megjelentek a számra való minden tekintet nélkül fognak határozni.

Közgyűlési napirend.

1. Jelentés a lefolyt évi működésről.
 2. Jelentés a vagyon állapotáról és a zárszámadás betérjesztése.
 3. A jövő, (illetve a folyó) évre szóló költségvetés megállapítása.
 4. Netáni indítványok tárgyalása.
- Kelt Kolozsvárt 1894. évi január hó 20-án.
- Gróf Bánffy György, Sz. Szakáts Péter,
szakoszt. elnök. egyll. titkár.

Az állatbiztosítási törvényjavaslat tervezetek.

II.

Az állatbiztosítási ügynek állami alapon való tervezése esetén az állatbiztosítással járó összes teendők ellátásáról az állam gondoskodik, az állam állapítja meg és fizeti ki a kárösszeget, szabja meg és szedi be a biztosítási díjakat stb. s miután a teendők ellátásánál a rendelkezésére álló erőket felhasználhatja, és csakis a központi vezetésnél lesz szükséges néhány újabb állás rendszeresítése — személyi járandóság czimén számba vehető kiadás fel nem merül. — E mellett az állattulajdonosok soha és semmi körülmények közt sem lehetnek károsodásnak kitéve, nem még az esetben sem, ha az ügyek ellátására hivatott tisztviselők hanyagul vagy roszakaraturlag járnak is el, avagy a biztosítási alapot tényleg megkárosítják, minthogy a tisztviselők ténykedéséért a vagyoni felelősség is az államot terheli.

Az állami alapon való biztosításnak fő előnye tehát a biztosítás olcsósága és feltétlen biztossága.

Szövetkezeti alapon való biztosítás többféle-kép történhetik. És pedig:

Vagy úgy, hogy az állam egyszerűen előmozdítja a szövetkezetek alakulását, de azok belügyeibe egyáltalán nem avatkozik, senkit arra, hogy a szövetkezetnek tagja legyen, nem kényszerít, hanem pusztán a törvényes felügyeleti jogot tartja fent a maga részére, s ez és csakis ez a valódi szövetkezet, vagy pedig:

a szövetkezetek kényszerű felállítását s azokba leendő belépést a törvény kötelezőleg elrendeli.

Ha törvény rendeli el a szövetkezetek felállítását, ez ismét többféle módon történhetik. Ugyanis a törvény mondhatja azt, hogy:

minden község s illetve körjegyzőségben szövetkezet alakítandó, melynek minden egyes állattulajdonos köteles tagja lenni, vagy pedig a belépést azok tetszésére bizza, de az ügyek ellátása egyébként a szövetkezet részére hagyatik fent, s ez még mindég szövetkezet lesz, vagy pedig mindkét esetben az állam a szövetkezeti ügyek ellátására több vagy keveseb mérvben befolyást gyakorol, sőt azokat részben saját jogkörébe is vonja. Ez azonban névleg igen, de valójában már nem lesz szövetkezet, mert abban az önkormányzat, létfeltétele a szövetkezetnek, teljesen hiányzik. Hogy:

ott, hol bizonyos feltételek meg vannak, szövetkezet alakítandó, melynek az állattulajdonosok kivétel nélkül tagjai kötelesek lenni, vagy pedig a belépést saját tetszésükre bizza, avagy — mint a szövegben levő törvényjavaslat tervezi — ha a tulajdonosok egy meghatározott része a szövetkezet meg-

alakítását kívánja, akkor annak a többiek is tagjai tartoznak lenni

Még ez utóbbi esetekben is, ha szinte sok szó férhet azon szövetkezetbe, melybe a tagok egy része egyes, szerencsésebb anyagi viszonyok közt élt állattulajdonosok akaratából köteles belépni, lehet szó szövetkezetéről, de már akkor, ha az állam nemcsak a legfőbb vezetés veszi kezébe, hanem még azt is megszabja, hogy az egyes szövetkezetek ügyeit, kik és miként vezessék, ha az állam állapítja meg a biztosítási díjakat, kártérítési összeget szab, az semmi esetben sem lehet szövetkezet.

A szövetkezetek bármelyik s itt nem is említett válfajánál az egyes szövetkezetek vagy a legkisebb kapcsolat nélkül s egymástól teljesen függetlenül, vagy pedig aként működnek, hogy egy azon kulcs szerint állapítják meg a biztosítási díjakat s fizetik kártérítési összeget, továbbá közösen hordozzák a kárt s a bevételeket maguk közt felosztják, avagy az egyes szövetkezetek egymástól egyébként teljesen függetlenül működnek ugyan, de az előforduló kárösszegeket egymás közt kölcsönösen biztosítják.

Mindenféle esetben a szövetkezet ügyeinek ellátásával felmerülő kiadások s az előforduló mindennemű, tehát nemcsak az elhullások stb. okozta károk magát a szövetkezetet terhelik.

Az állami kötelező s a szövetkezeti alapon való biztosítás közti lényeges különbségek tehát a következők:

A míg állami kötelező biztosítás esetén minden állattulajdonos kötelezve van arra, hogy állattulajdonos szenvedett kára megtéríttetni — másfelől a biztosítási díj nem nagyobb, mint maga az előforduló kárösszeg, s mert a kárösszeg az összes állatállomány után fizetendő, s így a kár szerteszét oszlik, az minden esetre kevesebb, mint bárminő részleges biztosítás esetén, tehát nemcsak az állam hanem az egyesek érdeke is feltétlenül biztosítva van; addig a szövetkezeti alapon való biztosításnál annak bármelyik neme alkalmaztassék is, a biztosítási díj, miután a szövetkezeti ügyek ellátásával felmerülő lényeges kiadások is fedezendő, minden körülmények közt magasabb, mint az állami biztosításnál, s ezen biztosítási díj annál magasabb leendő, minél kevesebb a szövetkezet száma. Emellett habár az ország minden községében van is szövetkezet s annak minden egyes állattulajdonos köteles is tagja lenni, nincs biztosítva a szövetkezeti tag a felől, hogy az alap megkárosítása esetén még a kárösszeg és kezelési költségen felül is rá ne fizessen. Ha pedig a szövetkezet nem minden községben van, vagy ha van is, de annak nem mindenik állattulajdonos kötelezett tagja, akkor a szövetkezeti

Mauthner Ödön

A legjobb magvak

magkereskedésében

Főüzlet: **BUDAPESTEN** Fióküzlet: Koronaherczeg-utca 18.
Andrássy-ut 23. szám. Központi raktárak: Rottenbiller-utca 33.

Az új főárjegyzék, mely egyedül a maga nemében, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. 203 (5-52)

tagok minden esetben nagyobb biztosítási díjat fizetnek, mintha az előforduló károknál minden egyes állattulajdonos érdekelve lenne, sőt nagyobb mérvű elhullások esetén *nincs kizárva annak lehetősége sem*, hogy az állattulajdonos oly mérvben ne terheltesse, mely jószágának értékével egyáltalán nem áll arányban. Ezekon kívül pedig, ha minden állattulajdonosnak nem áll módjában, hogy állatját biztosítsa, akkor természetesen az összes kár sem fog megtérülni, s így a kifizetés célja sem érhető el.

Itt egyébiránt közbevetőleg megjegyezni kívánjuk, hogy az utóbbi esetekben a törvénynek *kelő jogalapja sincs*. Mert ha a törvény kényszerít valaminek a cselekvésére, akkor ugyanazon törvénynek erre mindenkit egyaránt kötelezni kell, s másfelől gondoskodnia kell arról, hogy a kényszerített szolgáltatás mindenkivel egyenlő legyen, és saját hibáján kívül senkit károsodás ne érjen, vagyis az állam megteheti azt, hogy az állattulajdonosokat, *állami érdekből*, kényszerítse szövetkezetek alakítására, de nincs joga ahoz, hogy a felelőséget saját vállairól a hibát vagy mulasztást el nem követt szövetkezeti tagokra tolja.

A két rendszer közti különbséget világosabban megmutatja a következő példa:

Vegyük, hogy az országban van 100,000 darab szarvasmarha 10 millió forint értékben, ebből egy év alatt elhull 1000 darab, melynek értéke 100,000 forint.

Állami kötelező állatbiztosítás esetén azon tulajdonos, kinek 10 darab szarvasmarhája van, fizet biztosítási díj czimén 10 frtot és kezelési költségre legfeljebb 20 krt.

Szövetkezeti alapon való biztosítás esetén pedig:

ha a szövetkezet minden községben van s annak minden állattulajdonos tagja ugyanazon állattulajdonos fizetni fogja ezen 10 frtot s költség fejében *legkevesebb* 2 frtot, s ha az alap megkárosított, még a kárösszegeből reá eső részt is. Vagyis ugyanazon viszonyok közt a fentebb kitüntetett 10 frt 20 krral szemben, mely nem több, sem kevesebb nem lehet, de kevesebb sem; mi esetben sem;

ha pedig szövetkezet nem minden községben van vagy ha van is, de annak nem mindenik állattulajdonos tagja, miután nincs kizárva a lehetőség, hogy ezen 1000 darab állat csakis ott fog elhullani, hol szövetkezetek vannak, megtörténhetik, hogy 10 darab állat után az erre eső 2 frt kezelési költségen kívül biztosítási díj czimén 20 frtot, sőt esetleg még ennél is többet kell fizetni!

Bármennyire óhajtott volna is tehát, hogy a polgárok felett való állami gyámokodás kikerültesse, s ebből a szempontból szivesebben vennék azt, ha az állattulajdonosok szövetkezetek alakításával önmaguk gondoskodnának jólétük előmozdításáról, de ha ezt az állam érdeke épügy megköveteli, ha erre egyáltalán nem számíthatunk s az állami beavatkozás multhatatlanul szükséges, akkor mi csak azon rendszer mellett foglalhatunk állást, mely ugy az állattulajdonosok, mint az állam érdekeit egyaránt kielégíti. Ez pedig az állami kötelező állatbiztosítás, mert egyedül ez biztosítja nemcsak az állategészségügynek rövid idő alatti javulását, hanem az egész állatállomány nemesülését és érték emelkedését, egyedül ez van hivatva a kivitel emelése s a nemzeti vagyon gyarapításának előmozdítására, ez fog adni a mezőgazdasági vállalatnak nagyobb biztosságot, ez fogja erősíteni, gyarapítani a kis birtokot, emelni a mozgó tőkét és a hitel képességet.

(Folyt. köv.)

Kis Emil,
szilágyvármegye aljegyzője.

Egy fontos lépés az erdélyi fajta szarvasmarha tenyésztése érdekében.

Azon panasza, melyet e becses lap múlt évi utolsó előtti számában olvastunk, méltóbb elégtétellel nem felelhetnék, mintha ismertetem a háromszékmegei gazd. bizottságnak a szarvasmarha tenyésztése és különösen helyes irányban való fejlesztése érdekében a közel múltban tett, hozzá fűzött ómi megjegyzésre érdemes körülményeket.

A gazd. bizottság támaszkodva azon közszükségel kifejező hátrányra, hogy nevezett megye szarvasmarha tenyésztése naponként rohamosan haladt a visszafejlődés lejtőjén lefelé, de különösen fontolóra vevén szarvasmarha tenyésztésünk jó hírnevét a múltból, a megye 75 drb. hiányzó tenyész-bika-szükségletét kiegészítendő, szélnek eresztette megyei állatorvosait alkalmas erdélyi fajta tenyészanyag felkutatására. Találtak is 14 drb.-ot, melyek a folyó évi január hó 14-én tartott bizottsági gyűlésen kiosztottak, a megye különböző pontján fekvő községekben. Ugyan ezen gyűlés alatt elnökiileg bejelentetett, hogy a földmivelésügyi miniszter ur a tordai bikatelepről a becsáron 20 %-kal alábbi árban, 3 félévi részlettörlesztésre, 30 drb. választás szerinti tenyészanyagot rendelkezésre bocsátott. Ez örvendetes-tudomásul-vétetvén, azonnal intézkedés történt a tenyész-állatok átvétele iránt. Oly intézkedések ezek, melyeknél egy kissé megállapodni erdélyi kerületi érdek szempontjából is szükséges.

A míg Romániából a szarvasmarha-behozatal olcsó és lehetséges volt e határszéli megye igen erős versenytárral állott a porondon nemcsak tenyészirányban, hanem értékelésre nézve is. Állatanyagunk addig, a míg szüzerediségében fennálló tenyészdekből szerezte be a tiszta tenyésztéshez szükséges anyagot és ez által kitűnő, de meglehetősen drága állományyal rendelkezett, mely miatt a versenypiacon a szomszédos romániai nyomás nagyon is érezhetővé vált; a beözönlött olcsó áru miatt szarvasmarha tenyésztésünk visszafelé kezdett haladni. Ezt fokozta a tenyésztők uszása az árral, a mennyiben addig büszke magatartásukat mellőzve, a szomszéd romániai fajtáknak helyet keztek adni. Az amott, a mieinkkel különben rokon szürke fajta szarvasmarhák mellett, feles számmal tenyésztett ritka marha lassankint tért hódított s ebben segítségére volt koronkénti rendkívül olcsósága.

S mi következett ebből? Az, hogy a nyugoti tenyészdek ritkábban kezdték a székely vevőket látni s lassankint csaknem nélkülözni is. De másfelől nevezett verseny nyomása átszármazott kerületünk szívébe is, sőt az egész országban és külföldi állandó piacainkon is érezhetővé vált. Stagnált sőt erősen visszafejlődött szarvasmarha tenyészanyagunk jó hírneve. Így folyt be a határszéli megyék állattenyésztésére nehezült szomszédos nyomás az egész erdélyi kerületre nagyon is vizsgálhatólag...

Nem dicsekedem, de nem is szégyenlem Háromszék. gazd. bizottságára hivatkozni, talán ez irányban páratlanul álló, nemes, ambicionált fel fogásáért, melyet a szarvasmarha tenyésztés terén maga elé tűzött. Széles körben kibatni van hivatva az, melyet állattenyésztésünk terén eléggé méltatni nem lehet, de ösztönzés és a közbe játszott körülmények (s ma még jobban kísértő) miatt hanyatlott állattenyésztésünk érdekében hivatkozni rá hazafiui kötelességem. Vajha minden megye, melyet a kötelesség mellett az általános érdekek szolgálása is áthat, követné. *) Ez óhajtasunk, ez végzavam.

Incze Manó.

A magyar, az aylesbury, a rouéni és a peking kacsa.

A kacsák iránt már kora ifjuságom, gyermekkorom óta, nagy előszereettel viseltetem. Kassán mint öt éves fiucska kék zubbonyban már ostorral kergettem a kacsákat a városon keresztül folyó cser-

*) Udvarhely s nyomában Csík vármegye már a haladás útján vannak. Szerk.

mely patakon; így beszélte ezt nekem a dadám, hogy minő szép szösze fiucska voltam akkor, — azóta férfi koromban lettem, és most ősz vagyok.

Volt tehát időm, hogy ez alatt a kacsákat megfigyelhessem, hogy életükben és halálukban tanulmányozhassam őket és tapasztalataimat róluk közölhessem.

A csermely parti szereplésem óta negyvenöt év múlt el; ez azt hiszem körül-belül elegendő a kacsák természetének kitanulmányozására, azoknak külső és belső tulajdonságaik felismerésére; tehát közlöm azokat az alábbiakban.

De mielőtt a tárgyamra térnék, engedje meg e soraim olvasója, hogy egy kicsit kitérjek, és először is általában elmondjam nézetemet a kacsá sültről.

A kacsá a baromfiak közt omnivor — vagyis mindent evő, mint az emlős hasznos házi állatok közt a sertés.

Mentől közelebb áll valamely állattól az emberhez, — táplálkozásra nézve — annál jobban azonosítható annak húsával az ember táplálkozásában. Ebből következik, hogy a kacsahús egyike a leg-táplálóbb étkeknek, és a legjobban emészthető is.

Itt önként eszembe jutnak Mikszáth Kálmán, azon szavai, melyeket nekem gleichenbergi időzésünk alatt mondott. Ő ugyanis azt mondotta, hogy a disznóhús a legjobb a husneműek közt, és az uri asztalokon csak azért hiányzik, mert olcsó; lenne csak a disznóhús kilogramja három forint, mindjárt ott szerepelne a nagy uri asztalokon. — És ebben igaza volt. — Én meg ugyancsak a kacsákra nézve azt mondom, hogy a kacsá hús a baromfi húsai közt a legelső rangú, a legizletesebb, a leg táplálóbb, és a legkönnyebben emészthető. Tessék egy fiatal jól tartott — nem is hizlalt — kacsát majoránával kibélelni és megsütöni, és akkor tessék ítéletet hozni a kacsasültről.

De a kacsá sülte megelőzik az uri asztalokon a paulard, a kappan, és a pulyka.

Már nagyon is kitértem e cikk czime tárgyától is félek, hogy unalmassá leszek.

Tehát térjünk át a fentirt kacsák méltánylására.

A magyar kacsá piczike állat, finom csontozatu, mérsékelt huslerakodással. Minden körülmények közt megél, nem árt neki sem a meleg, sem a hideg, tojik az isten adta a hogy csak bir; — de a mellett, hogy sokat eszik, teste kicsiny. Ha takarmányozzuk, hogy hús izletes legyen, a takarmány értéke nem áll arányban a hús értékével. Ha nem takarmányozzuk, de szabadon bocsátjuk a vízre, hús kemény és izléstelen lesz. Ezt tehát keresztezni kell más nagy testű kacsákkal.

Az aylesbury kacsá már mint aristokrata lép fel a kacsá társadalomban.

Sokkal nagyobb mint házi kacsáink, — de finyásabb is; viz az eleme, a szárazon nem szeret élni, fő büszkesége a halovány vörös, minden foltot nélkülöző nagy csőre. Tollazata elég bő, hó fehér, igazán érdemes tartani ott a hol lehet, a hol viz áll rendelkezésére. Hízó képessége nagy. Karcu termeténél fogva, hogy hazai kacsáinkhoz jobban hasonlít, alkalmasnak tartom, hazai kacsáink keresztezésére. Az aylesbury kacsá alkalmas hazai kacsáink közelébe áll testalkatra nézve hazai kacsáinkhoz.

A rouéni kacsá, szintén nagyobb a mi kacsáinknál, széles, zömök; egyedüli előnye, hogy barna színénél fogva, olyan udvarokban is tartható, a színre való hátrány nélkül, a hol viz nem áll rendelkezésükre, mert nem piszkolja be magát. Testre olyan, mint az aylesbury kacsá. Keresztezéseiről nincsenek tapasztalataink.

A *Peking kacsa* már első sorban jön tekintetbe, mert magában is tenyésztetve nálunk szépen diszlik, és keresztezései is eredményesek. Ez a divatos fajta a kacsák közt.

De nem hiába divatos, mert csakugyan megérdemli, hogy baromfi gazdaságunkba bevegjük, bevegjük pedig önálló tiszta tenyésztésre, és keresztezési czélokra is.

Teste igen nagy, vetekedik egy kisebb szerű luddal, tollazata pedig egy értékű a luddal; — hízalva pedig nem csak a lud zsirját adja meg, hanem mája jóságára felülmulja a libamáját, — zamatoságát, vagy magyarul mondva pikanteriaját.

Grubicy Géyza.

Felhívás a gazdaközönséghez!

Örvendtes lendületet vett hazánkban pár év óta a herefélék termelése. Rendre-rendre a megillető helyet vivják ki maguknak ezen tápus, fehérje-félékben gazdag takarmány-növényeink, és kezdik gazdáink megbecsülni egyik nem kicsinyelhető tulajdonságukat: nitrogén-gyűjtő képességüket. Emellett mellékhozamuk a magtermelés is szép jövedelmet biztosít a vele foglalkozóknak. Kívánatos is, hogy a hereféléknek termelése úgy is, mint értékes takarmány-növénynek, úgy is, mint szép jövedelmet biztosító heremag-termelésnek, minél szélesebb körben terjedjen.

Ezen terjedésnek, illetve sikeres termelésének vannak fenyegető akadályai. Ilyen első sorban az aranka (*cuscuta*) magja. E veszélyes élősdű növény magjából egy kilónyi vetőmagban elégséges 3—4 szem, hogy a gazda legszebb heretábláját, elhatalmasodva, tönkre tegye. Másod sorban a közöny és lelkiismeretlenség, mi a herevetőmagvak beszerzésénél egyfelől a vevő, másfelől nagyon sok és kivált a vidéki kereskedők körében uralkodik, a mely már-már virágzó heremag-termelésünket veszélylyel fenyegeti az *amerikai* heremagvakkal üzőtt csalás által.

Hogy ezen fenyegető veszélyek nemcsak képzeletbeliek, meggyőződés szerzendő, lapunkban megelőzőleg már két kiváló, a mező- és közgazdasági viszonyokat jól ismerő író tollából két közleményt adtunk a gazdaközönség kezébe.

Figyelmesen végig olvasva ezeket, bárki meggyőződhetett, hogy ezen veszélyek, here-termelésünket fejlődésében megakaszthatják, tönkre tehetik és emelkedő heremag-exportunkkal szemben a külföld bizalmát megsemmisíthetik.

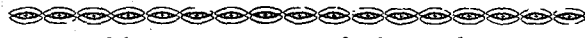
E bajokon kivánt segíteni az *Erdélyi Gazdasági Egylet*, midőn 1892-ben egy nagy heremag-tisztító raktárt létesített Kolozsvárt, a mely által segítségére kíván lenni a gazdaközönségnek, a tekintetben is, hogy innen teljesen arankamentes és biztosan a legjobb minőségű, utolsó évi termésű herevetőmaghoz jutassa.

Felhívjuk ennél fogva a gazdaközönséget, forduljon egész bizalommal raktárunkhoz, hol *jutányos áron, arankamentessé tisztított, az*

állami vetőmag-vizsgáló állomás által megvizsgált és valóban arankamentesnek talált s mint ilyen általa, *olomzárólt, kellő csiraképes, speciális erdélyi termésű, és hazánk viszonyainak legjobban megfelelő fajtájú, herevetőmagvakat* szerezhet be.

Tekintve azonban, hogy csak *korlátolt mennyiségben rendelkezünk kiadható vetőmagfelett*, felkérjük azon gazdákat, a kik vetőmag-szükségletüket tisztító raktárunkból óhajtnak fedezni, miszerint a kivánt mennyiséget mielőbb hozzák tudomásunkra, hogy ezeket a beérkezés sorrendjében előjegyezve, a készlet erejéig, ki-szolgálhassuk!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
heremag-tisztító raktára.

Kormányintézkedés.

A m. kir. állami méntelepek állományába tartozó mének közül azok a példányok, melyek tenyésztésre alkalmasak úgy még, de akár előrehaladt koruk, akár pedig más körülmény miatt a telepekből kiselejteztettek — eddig rendszerint kedvezményes áron olyan magántenyésztőknek engedtetek át, a kik erkölcsi biztosítékot nyújtottak arra nézve, hogy a megvett mént kellő gondozásban és ellátásban részesítendik és, hogy azt tenyésztési czélokra fogják használni.

Ezen eddig követett eljárást, tekintve annak első sorban a kisebb tenyésztőre és így követve az országos tenyésztésre is gyakorolt kedvező befolyását — továbbra is fentartani szándékozom ugyan, de mivel már több fordultak elő esetek, hogy a kiselejteztett mén, minden elővigyázat mellett is, olyan egyén kezébe került, a ki azt nem tenyésztési czélokra, hanem nyereszkeskedési vágyból vásárolta meg, elhatároztam, hogy hasonló esetek elkerülése céljából csakis az alább megállapított feltételek mellett fogok a magán tenyésztőknek kiselejteztett uéneket átengedni:

1. Minden tenyésztő, a ki méntelepekből ki-szorolandó mének közül egyet megszerezni óhajt, ebbeli szándékát a méntelepek lóanyagának osztályozási ideje előtt (rendesen július-augusztus hó) ötven kros bélyeggel ellátott folyamodványban jelentse be nálam.

2. A kérelem benyújtása alkalmával igazolni tartozik a folyamodó valamelyik hatóság (esetleg lótenyésztőbizottmányi elnök vagy méntelepparancsnokság) által, hogy tényleg lótenyésztéssel foglalkozik.

3. Megjelölendő a folyamodványban az a méntelep vagy ménteleposztály, a honnan az illető tenyésztő a mént venni óhajtaná és lehető szabatosan körülírandó, hogy milyen fajta, milyen magassága és színű mént kívánna nyerni. — Nemkülönböztetendő az a körülmény is, hogy azon esetben, ha a kivánt tulajdonosokkal bíró mén nem volna részére átengedhető — a helyett óhajt-e más mént venni vagy pedig eláll méntvételi szándékától?

4. A beérkezett kérelmek elbírálásánál első sorban azok beérkezési ideje a döntő. a mi azonban nem zárja ki, hogy kevésbé tehetős tenyésztőknek előny ne adassék a vagyonosabb tenyésztő felett vagy a megbízhatóbbaknak a kevesebb biztosítékot nyújtó előtt.

5. Minden tenyésztő, e kinek valamely állami méntelepből kiselejteztett mén örök áron átengedtetik — az átvétel alkalmával kötelező nyilatkozatot állít ki arra nézve, hogy a megvett mént megfelelő jó karban tartja, tenyésztési célra használja és előleges beleegyezésem nélkül másnak átengedni nem fogja.

6. Ha ezen feltételek bármelyike be nem tartatnék, az illető tenyésztő egyszer s mindenkorra elesik attól a kedvezménytől, hogy az államtól kedvezményes áron kiselejteztett mént vásárolhasson.

Kelt Budapesten, 1894. évi január hó 14-én.

Bothlen s. k.

Irodalom.

Mauthner Ödön 1894. évi főárjegyzéke. A napokban vettük kézhez ezen díszes és gyönyörű színezett képekkel illusztrált főárjegyzéket. Nem közönséges árjegyzék számban megy és így szükségesnek tartottuk megemlékezni róla. De igazán gondot adott, hogy lapunk melyik rovatába emlékeztünk meg róla. Tekintve, hogy van benne növénytan, gyümölcs- konyha és virág-kertészet, e rovatot tartottuk legillőbb helyének. Minden növénynél azok a gondos termelési utasítások maguk megérdemlik, hogy a gazda közönség érdeklődésével fogasson kezei között. Azokat a számos és érdekes újdonságokat, melyek ezen árjegyzékben fel vannak sorolva, melegen ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe.

Vegyes közlemények.

— Gyászhir. Lapunk munka társát Grubicy Geyzát súlyos csapás érte, szeretett feleségét veszítette el. Részvétellel tudatjuk lapunk olvasóival mi is, hogy Dragoni Grubicy Gejzáné szül. Nagy-Réti Darvas Klára asszony f. é. január hó 26-án, hosszas szenvedés után élete 44-ik, boldog házasságának 26-ik évében elhunyt.

— Erdélyrészi lovaregylet. Kornis Viktor gróf, Bánffy György gróf, Wesselényi Miklós báró, Teleky László gróf, Jósika Gábor báró, Bánffy Ernő báró és Wesselényi Béla báró mozgalmat indítottak egy erdélyrészi lovaregylet alakítása érdekében.

— Kötelező védekezés a peronospora ellen. A belföldi és földmívelésügyi miniszterek Kassa és Nyiregyháza városoknak a peronospora viticola terjedésének megakadályozása tárgyában alkotott szabályrendeleteit jóváhagyták. A szabályrendeletek értelmében minden szőlőbirtokos tartozik szőlőjét, ha a peronospora fellépett, évenként legalább háromszor permetezni.

— Lókiállítás Bécsben. A bécsi gazdasági egyesület lótenyésztési szakosztálya a Praterben levő saját lókiállítási területén a folyó év május havában 12—20-ig lókiállítást rendez. — Az érdeklődőknek felvilágosítást nyújt a bécsi gazdasági egyesület VI. osztályának titkára hivatala Bécs I. Herrengasse 13.

— A cselédváltások. Maros-Tordamegye gazdasági egyesülete f. hó 4-én tartott ülésében kelt határozatával az összes gazdasági egyesületekhez fordult, hogy indítsanak akciókat a végből, hogy a cselédváltások idejét december hó 1-re tétessék át, tekintettel a gazdasági munkáknak akkoráig minden gazdaságban való bevezetésére és arra, hogy a termények is addigra már értékesítve vannak. A cselédek béreinek kiegyenlítésére ilyenkor éppen úgy van pénze a gazdának, mint egy hónappal később és legalább gazda is, cseléd is nyugodtan töltheti ünnepeit családjá körében, másrészt pedig a már eleve megtelepedett és berendezkedett cselédet a népszámlálási és egyéb statisztikai összeírások is helyén találják az új év elején.

— Baromfi-szállítványok vasuti szállítási díjkezdménye. A földmívelésügyi miniszter az említett tárgyban következő körrendeletet intézte valamennyi várm. gazdasági egyesület és gazdakörhöz: A teherárúként feladott tenyészbaromfi-küldemények után a hazai és az osztrák vasutakon 100 kgr. és kilométerenként 0.26 kr. és 5 százalék szállítási adón alapuló mérsékelt díjtételek engedélyeztetettek. Ezen kedvezményes díjszámítás azonban csak azon küldeményeknél fog alkalmaztatni, a melyeknél tenyészbaromfiaknak ezen minősége a földmívelésügyi m. kir. miniszter vezetése alatt álló ministeriumban kiállított igazolvánnyal igazoltatik. Ezen igazolványok a szállítandó tenyészbaromfiak darab számának és nemének, valamint a feladó és a címzett nevének, nemkülönböztetve a feladó és lerakó állomások pontos megjelölése mellett hozzám intézett kérelemre fognak az tenyésztőknek kiadni.

— Londoni főkonzulunk jelentése szerint a legutóbb lefolyt ottani gyapjúárverezést illetően Amerika részéről csekély, a kontinens valamint a helyi fogyasztás részéről ellenben elég élénk érdeklődés és kereslet mutatkozott. Az árak, bár eladásra csak 175,000 bál került: (az előző vásáron 216,000 bál kelt el): némileg csökkentek. Nyers répaczukorban az üzlet állandóan lanyha; az árak a nagyobbodó kínálat következtében hanyatlottak. Jelentékeny befolyással volt erre azon körülmény is, hogy az illetékes körök becslése szerint körülbelül 350,000 tonnával több répaczukor termeltetett az idén mint az előző évben, nádczukorból pedig elég korán és gazdag termés várható Cuba szigetén 1 millió tonnát meghaladó hozamra számítanak; 1893-ban $\frac{3}{4}$ millió, 1892-ben pedig 1 millió tonna volt a termés. Az angol kómló ára változatlan. A forgalom, mint a mostani évszakban rendszeresen, jelenleg is kedvezőtlen. A kereslet ugyancsak csakis 6-os áru szorítkozik, finomabb, mázsánként $7\frac{1}{2}$ -et érő áruknak nincs vevője. Általában, a fogyasztók a vásárlástól még tartózkodnak, mivel Kaliforniából is jelentékeny készletek várhatók. — Az idén Angol-Kolumbiában is megkísérelték a kómló termelését és pedig Kent keleti kerületeiből származó dugványokkal. A nyert és piacra hozott áru minőségét jónak mondják; kisebb szállítmányokat 7 font st.-gel fizették mázsánként. A londoni piac jelentékeny mennyiségű alma és körte kerül eladásra. Rendszerint nem ajánlatos ide közönséges apró almát küldeni, de a kiválóan nagy faj szállítása sem rentábilis. Legkapósabb a közép nagyságú vagy a közepesnél valamivel nagyobb, de lehetőleg egyforma nagyságú és mindenestre jó faj, kemény húsú lédús alma; a liszteset vagy puhát nem szeretik. Emeli az alma értékét, ha szép, különösen pirosas színe van. A csomagolás hordóba vagy hoszúkás derékszögű ládába eszközöndő netto 5 vagy 64 kg. tartalommal. Ügyelni kell e mellett, hogy az alma rétegesen illetőleg soronként a csutkát fölfelé, lehetőleg szorosan legyen a tartályba belefektetve és semmiesetre sem szabad csak úgy össze-vissza behajjítottatni lennie. A körtét illetőleg csakis a finomabb és nagy faj exportálására ajánlatos. Már a csomagolás miatt is, melynek hoszúkás derékszögű ládába kell eszközöndő, csakis egyforma nagyságú körte használható és pedig 1 ládácskára 24 darabot számítva. A különösen finom vagy nagy faj körtét ezenkívül még egyenként külön-külön, vékony puha papírosba kell belecavarni. A közönségesebb faj körté ugyanazon rendszerint alig fizeti ki magát. Ugy körtét mint az almát illetőleg magától értetődő, hogy csakis teljesen ép, egészséges gyümölcs kerülhet szállításra. Almára jelenleg a konjunkturák jók; belföldi gyümölcsből jó termés volt ugyan, de nem tartós, Kanadából és a többi rendszerint exportáló államból pedig aránylag kevés került a helyi piacra. — Az Ausztriából vagy Magyarországból származó ládákat vagy hordókat ajánlatos „Austrian” illetőleg „Hungarian Produce” felirattal ellátni.

— Borászati kiállítás Milanóban 1894-ben. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy Milanóban az 1894. május havától októberig több szakkiállítással egyidejűleg borászati és olajgyártási kiállítás is tartatik, melynek célja a külföldi, borászati és olajgyártási mű- és segédeszközök és irodalmi termékeket is bemutatni. Az e kiállításon részt venni szándékozók kötelesek az erre vonatkozó bejelentést — melynek úrlapjai a ker. kamarában átvehetőek — a folyó hó végéig benyújtani. A közelebbi határozmányok a kamara irodájában megtehetőek.

— Mezőgazdasági hitelbank Bulgáriában. A bolgár kormány végleg elhatározta egy „Mezőgazdasági hitelbank” felállítását. Az ottani állapotok e lépést nagyon is sürgőssé teszik. A szövetkezeti ügy nincs központilag szervezve, a kis-birtokos ki van szolgáltatva az uzsorának, a mennyiben ha már kap hitelt, a kamat 12 százaléknál nem alacsonyabb, és a vidéki u. n. mezőgazdasági pénztárakat is oly szűkeblű kicsinyes szempontok vezénylik, hogy vajmi kevés praktikus előnyt biztosítanak. Mindez arra indította a bolgár kormányt, hogy a hazai erőkből, a bolgár nemzeti bank közreműködésével hozzon létre oly intézetet, mely kizárólag nemzeti érdekeket lesz

hivatva szolgálni. Ha az idő megengedi, még ezen ülésszakban be fogják terjeszteni a törvényjavaslatot, mely szerint a fentemlített vidéki mezőgazdasági pénztárak egysége, központi szervezettel alvona által kezdetben 20 millió frank alaptőkével lesz szervezve a bolgár nemzeti mezőgazdasági hitelbank, melyet elvileg már a múlt ülésszakban törvénybe iktatott a bolgár nemzetgyűlés.

— Gazdák mindazt a mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Szarvasmarhák eladásának- és vásárlásának közvetítése.

A lapunk m. é. 32-ik számának „Körültekintésében” közölt föltételek mellett hazarészünk állattenyésztőinek eladó magyar fajta szarvasmarha eladását, valamint a venni szándékozókknak a vételt lapunk szerkesztősége közvetíti és erre a bejelentéseket a kívánt adatok közlésével elfogadja.

I. Eladásra be van jelentve:

1 drb. 6 éves kitünő tenyészképes bika; 4 drb. 4 évet és 1 drb. 5 évet töltött tehén, mind vemhes, és 3 drb. 1 éves üsző. Ujabban 22 darab vemhes tehén. Ezek közül 3 drb. 3 éves, 6 drb. 4 éves, 7 darab 5 éves, 3 drb. 6 éves, 1 drb. 8 éves, 1 drb. 10 és 1 drb. 12 éves, 30 drb. ellős tehén; ebből 2 drb. 8 éves, 7 drb. 4 éves, 13 grb. 6 és 7 éves, 8 drb. 5 éves, egyenként 130 frt árért. — Továbbá 4 darab 2 éves tenyész-bika, és 2 drb. tenyész-bika egyik 2 éves, a másik $3\frac{1}{2}$ éves.

Árak tulzottak ne legyenek.

II. Kerestetik vételre:

(a Királyhágón tulra)

30 drb. erdélyi magyar fajta tehén tenyésztésre, — nagytestű egyenlő jellegű — 8 év körüliek; kiválóak — ha jó foguak — lehetnek 10 évesek is, melyeknek mind vemheseknek kell lenni,

Az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége.

— Gazdasági számadások megvizsgálását elvállalja egy ahoz értő egyén. Bővebb felvilágosítások lapunk szerkesztőségében nyerhetők.

— Egy alig használt Clayton és Schutt-leworth-fele, hat lóerejű gőzkukuriczamorzsoló 5—600 Hl. napi munkaképességgel eladó kész pénzért vagy egyenértékű tengeriért. Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

A buza-üzlet nyugodt irányt követett. A kínálat mérsékelte volt, a vételkedv gyengye. Egyéb gabonanemekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtíg.
Buza	7-25	7-75
Rozs	5-60	5-80
Árpa	6-10	9-25
Zab	6-70	7-20
Tengeri	4-40	5-50
Repcze	—	—
Köles	4-20	4-60

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett daczára a magasabb amerikai gabonaárfoolyamoknak, az enyhébb időjárás következtében lanyha irányban folyt.

Árutőzsde. Az árutőzsdén gyér forgalom mellett általában lanyha maradt az irány.

Szilva boszniai 120 szemes $5\frac{1}{3}$ és 5 frt, 100 szemes $6\frac{1}{3}$ és 6 frton, 85 szemes 10 frton, mind 56 kilónként.

Értéktőzsde. A tőzsde irányzata, mely a hét folyamán több ízben volt változásoknak alávetve, alájában Mindazonáltal szilárdnak bizonyult. Járadékok mindvégig szilárdul tartva maradtak, sőt a déli vasut részvényei csekély árelőnyt értek el. A helyi piacon az ipar-értékek mellett a biztosítók domináltak. Valuták és érezváltók feszesebben záródnak.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Médgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	mm.	715	700	660	550	600	718	779
Elegy buza	”	630	686	585	400	550	653	576
Rozs	”	455	432	455	350	500	472	457
Árpa	”	—	540	403	—	—	—	—
Zab	”	660	545	572	250	650	543	555
Törökbuza	”	430	600	403	325	500	472	520
Széna	”	350	400	330	220	400	210	180
Alomszalma	”	200	100	150	120	300	135	120
Tüzifa	km.	275	250	400	400	275	350	330
Marhahús	kg.	40	44	52	40	44	62	52
Január		27	25	25	1	1	19	25

A piaci cikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébetváros	Fogarás	Brassó
Tiszta buza	mm.	650	781	630	640	750	770	754
Elegy buza	”	560	700	610	400	610	700	523
Rozs	”	450	555	440	380	560	400	485
Árpa	”	—	541	—	360	—	—	614
Zab	”	280	625	520	360	590	500	622
Törökbuza	”	400	625	480	420	500	475	530
Széna	”	200	250	540	—	270	200	240
Alomszalma	”	100	100	180	—	270	150	120
Tüzifa	km.	250	190	240	300	275	300	300
Marhahús	kg.	48	36	48	40	44	44	48
Január		20	17	16	29	31	19	19

A piaci cikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelv. Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	720	600	625	720	750	575	650
Elegy buza	”	600	500	530	600	852	490	475
Rozs	”	500	440	450	550	440	430	475
Árpa	”	510	500	520	500	—	—	450
Zab	”	520	520	480	600	500	580	525
Törökbuza	”	530	440	445	500	540	440	475
Széna	”	450	250	260	250	300	—	210
Alomszalma	”	200	120	120	120	150	—	30
Tüzifa	km.	230	250	260	200	240	240	265
Marhahús	kg.	44	40	36	40	40	40	44
Január		22	29	25	20	30	25	20

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tndósitása.)

Vörös lóhere. A mult hehez képest semmi változást sem mutat a piacz, helyzete igen szilárd, annál inkább, mert a külföld részéről keresletnek immár nem lehet elegendet tenni, minthogy sem termelőnél sem pedig exportőröknel említésre méltó készletek nem lehetők többé. De ez évben különben is nagy tömegeket vásárolnak a gazdák vetési célokra, ámbar csakis plombázott, megbízható minőségű tiszta magyar eredetű magot, és hogy mily arányokat ilt a plombázott mag kereslete, az a következő táblázatból tűnik ki, melyet a budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1893/94. idényben f. é. január 26 ig nála megejtett plombázásokról tesz közzé:

	Luczerna	Lóhere	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	933	1020	1953
Gr. Teleki Alfréd, Drassó	—	243	243
Frommer A. H., Bndapest	180	52	232
Magy. mezőgazd. szöv.	97	56	154
Haldek Ignác, Budapest	124	—	124
Ullmann Károly, Budapest	50	43	93
Deutsch Gyula, Budapest	33	26	60
Szásvost Alfonz, Budapest	—	49	49
Krámer Lipót, Budapest	28	16	45
Singer Zs. és testv. Bpest	—	9	9
Összesen:	1445	1517	2962

Külföldi, valamint bécsi czegek részéről a vidékre nagy mennyiségű amerikai mag kínálatot és adatot is.

Luczerna. Az ebbeli forgalom nem volt jelentékeny, belföldi kínálatok nagyon szorványosak. Nehány száz göngy olasz eredetű áru elkelt.

Takarmányrépmag. A mennyiben az ebbeli nagyon szűk termésnek most már tudatában vannak a gazdák is, mindenütt nagy sietséggel igyekeznek ezek szükségletüket hovahamarább fedezhetni. Legfőképen keresik a magarusoknál az északnémetországi eredetű valódi oberndorfi, olajbogóalaku és csekendörfi fajoknak 105 és 115 frt közt változó magvát a minőköböl aztán tetemes mennyiségű kelték is el. Olcsóbb belföldi fajok a mag megbízhatlansága miatt teljesen elmellőztettek.

Jegyzeteink 100 kilonként Budapesten ezek voltak:	
Vörös lóhere nagyszemű	73—76 frt.
Vörös lóhere aprószemű	66—70 frt.
Luczerna idei termés	68—74 frt.
Baltaczim	17—17 $\frac{1}{2}$ frt.
Bukkony	8—8 $\frac{1}{2}$ frt.
Muharmag	7 $\frac{1}{2}$ —8 frt.

Kolozsvár, 1894. febr. 1-ről. Tiszta buza 5 frt 60 kr. 6 frt 80 kr. Rozs 4 frt 50 kr. 4 frt 60 kr. Török-buza 4 frt 70 kr. 4 frt 80 kr. Zab 5 frt 60 kr. 5 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Méter-mázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 52 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznózsír 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogram)

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894. január 31-én. Emelkedő árak mellett az üzlet szilárd volt. Heti átlag árak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 50—51 kr. 280—300 klg. nehéz 49—50 kr. Öreg 300 klg. tuli 47—48 kr. Vidéki sertés 47—48 kr. Szerb 44—48 kr. Román — kr. tiszta klg., páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleség árak: Tengeri frt 5.40. Árpa frt 6—50 Kőbányán átvéve.

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év január hó 30-án tartott hetivásárról.

Ló felhajtott 1500 darab, eladatott 450 darab. — Marha felhajtott 2800 drb, eladatott 550 darab. — Sertés felhajtott 5700 drb, eladatott 3500 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó:

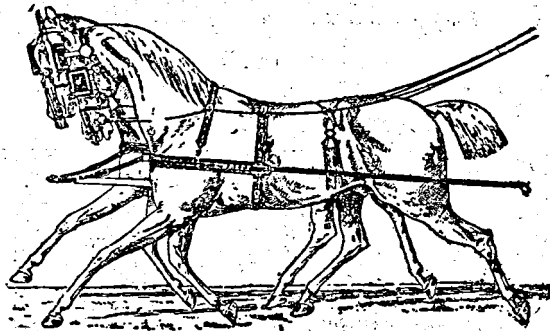
Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

Alapított 1848-ban.

FREUND A. és FIA

csász. és kir. szabadalmazott
nyereg-, szij- és bőröndárúk gyára
BUDAPEST,
IV. Koronaherczeg-utca 3. szám.

Nagy választék lószerszámok, nyergék, ostorok, zablák, lópokróczok, istálló-szerek, lónyíró ollók és útazó-czikkekben, szivar- s szivarka-tárczák legjobb izlésű kivitelben. Jutányos árakon. — Előírással nyeregszerelések tényleges és tartalékos tiszr urak részére legolcsóbb árakon.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
118 (17—20).

Gazdasági
magvak,
gépolajak

SZÁVOSZT
ALPHONS

cs. és kir. udv. szállítónál
BUDAPEST.

V., Arany János-utca 11.

Árjegyzékek kívánatra
ingyen és bérmentve.

(216, 1—14)

118 (17—20)

Gazdasági és
vásári

zsebnaptár
az 1894. évre.

Nélkülözhetlen szám-
viteli résszel bővítve és
az erdélyrészi vásárok
pontos jegyzéké-
vel ellátva szerkesz-

tette

Szenterzsébeti
Szakáts Péter.

Kiadja az Erdélyi
Gazdasági Eegylet.

Ára 2 korona (1 frt.)

218. (1—x)

Eladó 12 drb. 2 éves
tenyész bika

(magyar- erdélyi-fajta.)

Sperker Ferencz

Szt. Demeteri birtokán

u. p. N.-Kend.

A tenyészet már több tenyész állat ki-
állításán lett díjazva. Legutóbb 1891. és
1892. években Kolozsvárt az erdélyrészi
9-ik és 10-ik tenyész-állat kiállításokon

**nyolcz I-ső és három II-ik
aranydíjjal,**

1420 frank összegben s több dicsérő okle-
véllel tüntettetett ki.

Ugyanott kapható ta-
vaszi vetésre

dusan termő, nagy és sulyos szemű

„RACE-HORSE“ zab. Kívánatra
minta bérmentesen küldetik.

214. (3—x)

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda czégnél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt
növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
nitrogén
kali

műtrágyáit

nemkülönbön szabadalmát képező

k ü l ö n l e g e s s é g e i t
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart
TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő czég KOLOZSVÁRT.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek kész-
séggel küld.

(10—10)

az igazgatóság.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

**Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar
részvény-társaság**

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; csontliszt-, spodium-, am-
moniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-,
répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. —
Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: Külső-soroksári-út,
régii lóversenyter, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt**, a ki az erdélyi részekre egyedüli
és **kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron
beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.**

Posta és távirdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (5—x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (11-39)

ŐSZI ÁRJEJYZÉKE

➔ Ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb áron.

Pályázati hirdetmény.

Az erd. róm. kath. Status radnóthi v. t. ö. alapuralmában egy tisztisegédi és egy díjas gazdasági gyakornoki állás f. évi márczius hó 1-én pályázat útján betöltendő.

A tisztisegédi évi javadalmazása: 240 frt, pénzfizetés; 8 Hl. tisztabuza; 12 Hl. elegybuza; 6 Hl. tengeri; 30 liter paszuly; 250 liter ujbór; 12 km. hasáb tűzifa; 1 drb. hizott sertés. Ezekon kívül 100 frt jutalomdíj és lakás

A gyakornok évi javadalmazása: 130 frt készpénz és ugyanazon terményjándóságok, mint a tisztisegédi. A gyakornok terménybeli járandóságaiért azon uradalmi tisztánél, kihez szolgáltat-tételre beosztják, lakás és teljes ellátásban részesül.

Mindkét állásra csak felsőbb gazd. tanintézetet végzett, oklevéllel bíró ifjak pályázhatnak

A tisztisegédi számtartói (könyvvezetői) teendőkre fog alkalmaztatni, miért is a gazdasági kettős könyvvitelben gyakorlati jártassággal kell bírnia.

A gyakornok irodai és a szükséghez képest külső gazdasági szolgálatra is alkalmazandó lesz.

A sajátkezüleg irt és kellően felszerelt pályázati kérvények a radnóthi uradalmi intézőséghez 1894. évi február hó 7-ikéig, lehetőleg személyesen nyújtandók be.

Radnóth. 1894. január 25-én.

Deák Ignác s. k.
urad. intéző.

215. (2-2)

Patkó vasalás sima utakra.

Patkó H sarkok.

Ezek előnyei a következők:

1. Biztosítják a ló járását.
2. A patatiprást teljesen kizárják.
3. Nehezen kopnak mert kemény aczélből valók.
4. Megtartják éleiket H alakjuknál fogva.

Kapható

Cséri Hermannál

Varannon (Zemplénmegye.)

213. (3-3)

1893. Vetőgép versenynél Attrakon, az első díjat ismét Kü. E. „Hungaria Drill“ sorvetője nyerte el.

KUHNE E. gazdasági gépgyára Mosonban.

(Alakult 1856.)

Főraktár: Budapest, VI. ker. Váci-körut 21.

ajánlja:

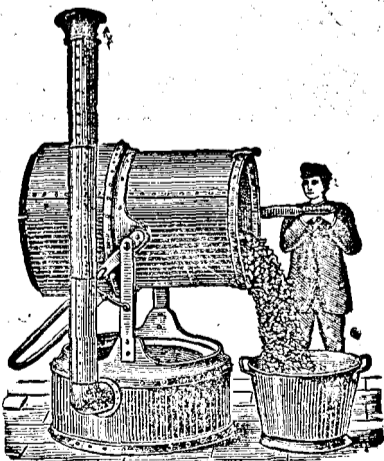
Ventzky-féle szab. takarmány füllesztőt három nagyságban.

(Többszörösen kitüntetve, legutóbb 1893. szeptember hóban Bécsben tartott versenyen. Elismerő bizonyítványokkal szívesen szolgálók.)

Répa- és burgonyamosók, Répavágók és zuzók; szecskavágók, darálók és kukorica-morzsolók minden nagyságban. Takarmány kamrák teljes berendezése, szelelő magtárrosták, konkolyozók, gabnatartók sat. sat. raktáron.

124. (16-20)

1893. szeptember Bécs. Első díj. a mezőgazdasági miniszterium nagy ezüst érme takarmánykészítő gépeiért.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (5-52)